

ПСИХОЛОГІЯ МАС

АНГЕЛІНА КРЕМЕНЧУК

ЩО ТАКЕ МАСИ?

ПСИХОЛОГІЯ НАТОВПУ

Це велика група людей, що зібралися в одному місці, натхненних спільними почуттями і готових йти куди завгодно за своїм лідером. © Гюстав Лебон

ГЮСТАВ ЛЕБОН

**ФРАНЦУЗЬКИЙ ПСИХОЛОГ,
СОЦІОЛОГ, АНТРОПОЛОГ ТА
ІСТОРИК.**

**Він вважав, що в силу вольової
нерозвиненості та низького
інтелектуального рівня великих мас
людей ними правлять несвідомі
інстинкти, особливо тоді, коли людина
опиняється у натовпі.**

Основні відмінності публіки від натовпу

Габріель Тард

1

Людина завжди належить тільки до одного натовпу, але може належати до декількох видів публіки.

2

Публіка більш терпима, ніж натовп до думок і суджень, що суперечать їх думці.

3

Дуже збуджена публіка може перерости у фанатичний натовп.

Основні відмінності публіки і натовпу

Габріель Тард

4

Натовп завжди підпорядковується вождю, коли публіка швидше надихається публіцистом.

5

Публіка більш однорідна, ніж натовп, яка завжди збільшується завдяки випадковим цікавим перехожим.

6

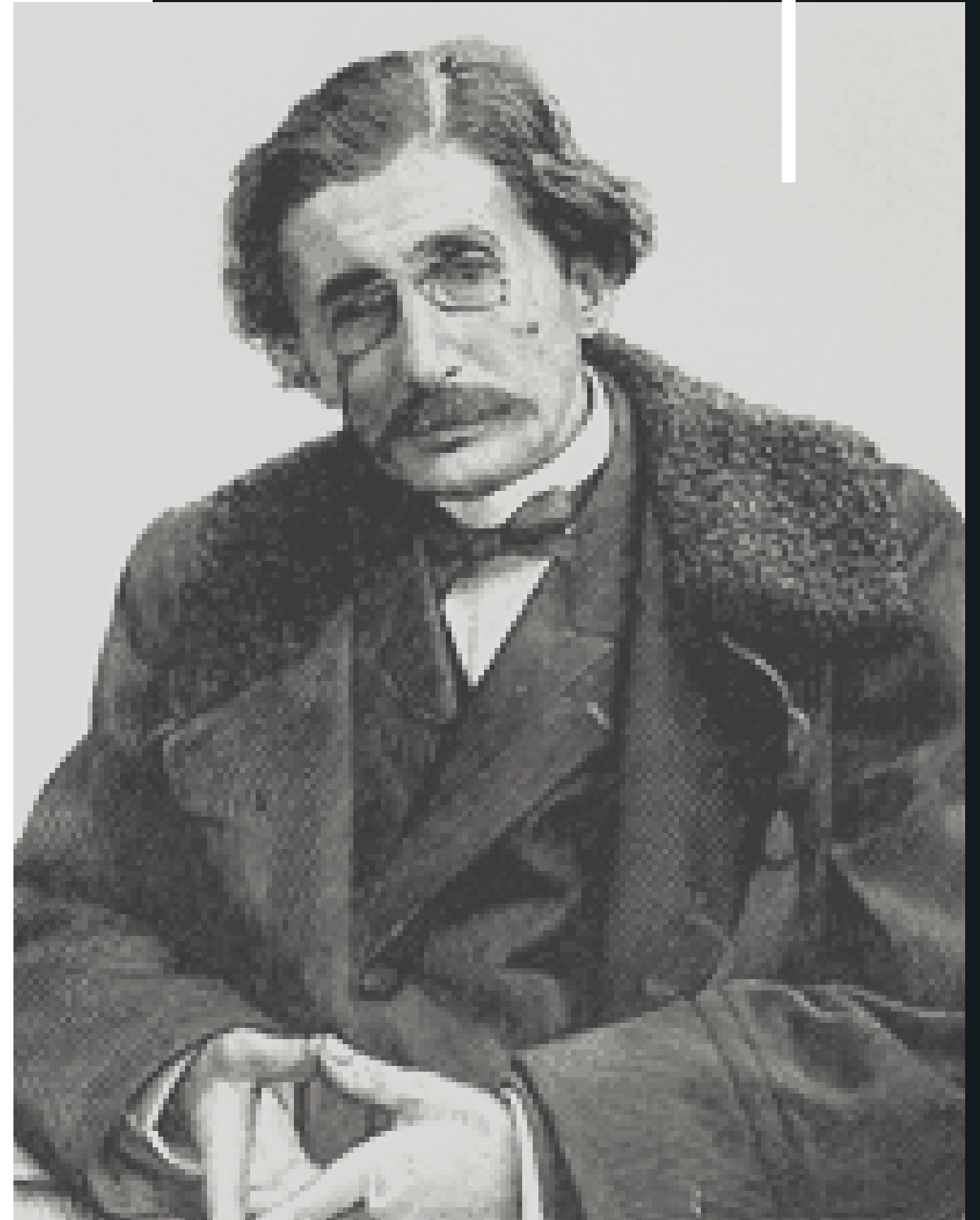
Публіка – це рід «комерційної клієнтури». Як і клієнтура, публіка буває постійною та випадковою.

ГАБРІЕЛЬ ТАРД

ФРАНЦУЗЬКИЙ СОЦІОЛОГ І
КРИМІНОЛОГ

—

Він вважав, що публіка – це той же натовп, але люди не знаходяться в безпосередній близькості один від одного, а впливають на розум інших учасників публіки на відстані. Натовп недовговічний. Він завжди має вождя і зникає, як тільки пропадає вождь.

П'ЯТЬ ПРИЧИН ЗЛОЧИНІВ НАТОВПУ

Сигеле Шипіо

**Податливість членів
натовпу до
навіювання.**

**Вплив чисельності,
який збільшує
негативні
емоції та забезпечує
анонімність злочину.**

**Моральне сп'яніння,
тобто результат
перемоги
ІНСТИНКТІВ над
виховання сили волі.**

**Пробудження
ІНСТИНКТІВ вбивства.**

**Специфічний склад
натовпу: психічно
хворі, бандити, люди
з поганою
репутацією, сп'янілі.**

СИГЕЛЕ ШИПІО

ІТАЛІЙСЬКИЙ СОЦІОЛОГ І
КРИМІНОЛОГ

Він звертає увагу на роль соціальної ситуації у регуляції поведінки людини та вважає відповідальним за поведінку людини у натовпу не натовп, а індивіда. Засобом виявлення міри його відповідальності є вразливість до навіювання.

**У натовпі людина втрачає своє
індивідуальне мислення, заражаючись
цим загальним настроєм.
Індивід втрачає почуття реальності й
виявляється схильним до впливу
лідера значно сильніше, ніж в
повсякденних умовах.**

ЗАКОН «ДУХОВНОЇ ЄДНОСТІ НАТОВПУ»

Г. ЛЕБОН

У натовпі відбуваються деперсоналізація і деіндивідуалізація людей. Як би вони не були, як би не розрізнялися, у натовпі в них з'являється «колективна душа».

ОДНОРІДНИЙ

класи, касти, секти

РІЗНОРІДНИЙ

парламентські збори,
вуличні натовпи та ін.

**ЗІБРАНА
ПУБЛІКА**

група людей,
об'єднана спільними
інтересами, метою,
місцем і часом.

**НЕЗІБРАНА
ПУБЛІКА**

глядачі одних каналів,
серіалів, передач, читачі
одних і тих же блогів,
газет, журналів або
певного жанру книг.

РІЗНОВИДИ НАТОВПУ

ВИПАДКОВИЙ

неорганізована спільнота людей, яка виникає у зв'язку з будь-якою несподіваною подією, наприклад, дорожньо-транспортною пригородою, пожежею, бійкою тощо.

ЕКСПРЕСИВНИЙ

трансформація випадкового або конвенційного натовпу, коли людьми опановує загальний емоційний настрій, який виражається колективно, часто — ритмічно.

КОНВЕНЦІЙНИЙ

натовп, поведінка якого ґрунтується на явних чи неявних нормах і правилах поведінки. Збирається з приводу заздалегідь оголошеного заходу: мітинг, концерт, футбольний матч тощо.

ЕКСТАТИЧНИЙ

люди доводять себе до нестями у спільних молитовних, ритуальних чи інших діях. Найчастіше це трапляється з молоддю під час рок-концертів, з віруючими або релігійними сектами.

РІЗНОВИДИ НАТОВПУ

АГРЕСИВНИЙ

скупчення людей, що прагнуть до знищення, руйнування і навіть вбивства.

ПАНІЧНИЙ

скупчення людей, охоплених почуттям страху, прагненням уникнути якоїсь уявної чи реальної небезпеки.

СТЯГАЛЬНИЙ

скупчення людей, що знаходяться в безпосередньому і неврегульованому конфлікті між собою через володіння тими чи іншими цінностями, яких недостатньо для задоволення потреб або бажань усіх учасників цього конфлікту.

КЛАСИФІКАЦІЯ НАТОВПУ

В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД КЕРОВАНOSTІ

1

**Стихійний натовп (некерований).
Не має єдиної мети та організатора
(лідера).**

2

**Той, кого ведуть. Має лідера –
конкретну фізичну особу, – яка
координує її дії, регулює настрій і
мотивацію.**

3

**Організований натовп. Не тільки
має лідера, що направляє її, а й
саме її скупчення заплановано
організаторами.**

ФАКТОРИ ПСИХІЧНОГО СТАНУ ІНДИВІДА У НАТОВПІ

1

Підвищення емоційності сприйняття
всього, що він бачить і чує.

2

Підвищення навіюваності та
зменшення ступеня критичного
ставлення до самого себе, і здатності
раціональної обробки сприймати
інформацію.

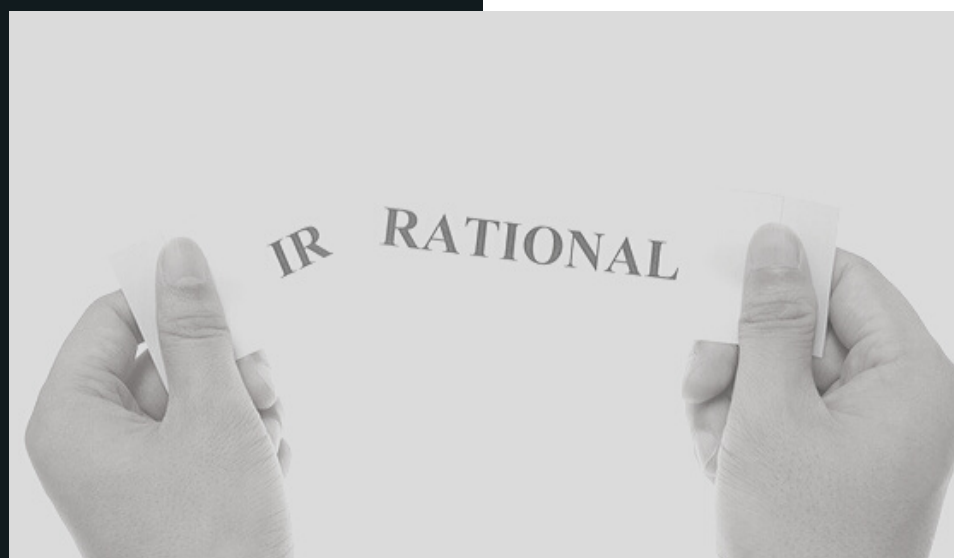
3

Придушення почуття
відповідальності за власну поведінку.

4

Поява почуття сили й свідомості
анонімності.

ХАРАКТЕРИСТИКИ НАТОВПУ

1

**Духовна єдність або
«розумова однорідність».**

2

Емоційність.

3

Ірраціональність.

МАСОВІ НАСТРОЇ

Особливі психічні стани, що охоплюють значні спільності людей. Це стани, перехідні від безпосередніх емоцій до усвідомлених думок, попередні масовим діям.

Д. Ольшанський

ПРОГРЕСИВНІ НАСТРОЇ

**прискорюють хід розвитку
людської спільноти**

РЕАКЦІЙНІ НАСТРОЇ

**служать гальмом
суспільного розвитку**

«ЕРА, В ЯКУ МИ ВХОДИМО, – ДІЙСНО ЕРА МАС»

Г. Лебон
кінець XIX століття

